

3. Громадянське суспільство як здійснення свободи. Центральнo-східноєвропейський досвід: збірник наукових праць / за ред. А. Карася; Львівський національний університет. Філософ. фак-т. - Львів: Львівський національний університет ім. І. Франка, 1999. - 384 с.

4. Кельман М. С., Мурашин О. Г. Загальна теорія держави і права: підручник / М. С. Кельман, О. Г. Мурашин. - К.: Кондор, 2006. - 477 с.

УДК 349:355(043)

Прохоренко М. М., к.ю.н., полковник юстиції,
Національний університет оборони України
імені Івана Черняховського, м. Київ, Україна

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ (ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ)

В умовах функціонування держави в особливий період та прийняття участі Збройних Сил України в антитерористичній операції питання соціального захисту військовослужбовців є надзвичайно актуальними. Як показала практика застосування військ (сил), рівень соціального забезпечення прямо впливає на морально-психологічний стан військовослужбовця. А морально-психологічний стан є основою виконання військовослужбовцем конституційного обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України. А отже, належний рівень соціального захисту військовослужбовців забезпечує обороноздатність держави.

Незважаючи на те, що згідно ст. 17 Конституції України від 28.06.1996 року держава забезпечує соціальний захист громадян та членів їх сімей, які перебувають на військовій службі в Збройних Силах України [1], а основним нормативно-правовим актом – Законом України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» від 20.12.1991 року визначені основні засади державної політики у сфері соціального захисту військовослужбовців та членів їх сімей, встановлена єдина система їх соціального та правового захисту [2, преамбула], забезпечення ефективного соціального захисту військовослужбовців та членів їх сімей бажає кращого.

Проблемним аспектам соціального захисту військовослужбовців присвячені роботи: В.В. Забарського, В.І. Кириленка, О.В. Кривенка, І.І. Качана, Л.П. Медвідь, В.Й. Пашинського, О.М. Чумачова та інших, але цей напрямок дослідження на сьогодні не втрачає актуальності.

У відповідності до ст. 1 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» від 20.12.1991 року, соціальний захист військовослужбовців – діяльність (функція) держави,

спрямована на встановлення системи правових і соціальних гарантій, що забезпечують реалізацію конституційних прав і свобод, задоволення матеріальних і духовних потреб військовослужбовців відповідно до особливого виду їх службової діяльності, статусу в суспільстві, підтримання соціальної стабільності у військовому середовищі. Це право на забезпечення їх у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, у старості, а також в інших випадках, передбачених законом [2]. Отже, соціальний захист військовослужбовців представлений у вигляді соціальних та правових гарантій, які нададуть можливість забезпечити реалізацію конституційних прав і свобод військовослужбовцями та задовольнити їх матеріальні і духовні потреби. Соціальний захист є гарантіями, які свого роду покликані компенсувати обмеження у правах і свободах військовослужбовців які пов'язані із особливістю проходження військової служби. Тобто компенсації є засобом, за яким здійснюється зрівняння у прав і свободах військовослужбовців з іншими верствами населення.

Обмеження у правах і свободах військовослужбовців є складовою соціальних ризиків проходження військової служби. Умови проходження військової служби у Збройних Силах України пов'язані, як з обставинами за якими громадяни можуть втратити працездатність, так і з обмеженнями реалізації загальних конституційних прав і свобод громадян [3, с. 359]. Визначення змісту та обсягу гарантій соціального захисту військовослужбовців та членів їх сімей через соціальні ризики проходження військової служби надасть можливість більш системно підійти до вирішення проблем визначення змісту та обсягу гарантій.

Таким чином, вирішуючи питання щодо належного забезпечення соціального захисту військовослужбовців пропонується: 1) провести моніторинг соціальних ризиків проходження військової служби за напрямками: а) ризики щодо можливої втрати працездатності; б) ризики, які пов'язані з обмеженнями реалізації прав і свобод громадян; 2) зміст переліку необхідних компенсаційних гарантій соціального захисту військовослужбовців має відповідати визначеним соціальним ризикам військової служби; 2) обсяг компенсаційних гарантій має бути адекватний соціальним ризикам та повинен забезпечити належний статус військовослужбовця в суспільстві у порівнянні із іншими верстами населення, і підтримувати соціальну стабільність у військовому середовищі.

Література

1. Конституція України № 254к/96-ВР від 28.06.1996 р. зі змінами від 30.09.2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.

2. Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх

сімей: Закон України № 2011-ХІІ від 20.12.1991 р. зі змінами від 01.01.2017 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2011-12>.

3. Прохоренко М.М. Правові гарантії відповідності соціального захисту військовослужбовців соціальним ризикам проходження військової служби у Збройних Силах України / М.М. Прохоренко // Актуальні проблеми психологічної допомоги, соціальної та медико-психологічної реабілітації учасників антитерористичної операції: матеріали наук.-практич. конф., 3 червня 2015 р., Київ, Україна / Міністерство оборони України, Національний університет оборони України імені Івана Черняхівського. – К.: НУОУ, 2015. – 372 с.

УДК 351.862.2:351.74(438):477.83).86)043.2)94(477+483)

Сасанчин В. І., ад'юнкт,
Львівський державний університет
внутрішніх справ, м. Львів, Україна

ФУНКЦІЇ ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ ПОЛІЦІЇ ПОЛЬЩІ НА ТЕРИТОРІЇ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ

Розвиток сучасної юридичної науки та державотворчої практики є неможливим без критичного та неупередженого переосмислення ідей та досвіду минулих поколінь. Актуальною проблемою сьогодення залишаються питання громадської безпеки і структур, що повинні її забезпечувати, зокрема правоохоронних.

Щодо поліції Польщі, яка була складовою частиною державного адміністративного апарату Польщі, то безпекова функція завжди за нею зберігалася. Оскільки поліцейське відомство є формацією жорстко централізованою та ієрархічною, управління поліцією Польщі здійснювалася за централізованою схемою (Головна комендатура поліції - воєводська комендатура - повітова (районна) комендатура). Поліція Польщі складалася з таких галузевих служб: кримінальної, превентивної і сприяючої (допоміжної) діяльності поліції. У структурі поліції функціонувала також судова поліція. Законом від 24 липня 1919 р. було створено централізований орган безпеки Другої Речі Посполитої у вигляді єдиної виконавчої структури. Разом з тим документ заклав чимало труднощів у діяльність поліції протягом усього міжвоєнного періоду. Передусім вона опинилась у потрійній залежності: від МВС, представників державної влади та органів прокуратури. Слід зазначити, що становлення державної поліції в Другій Речі Посполитій, на підставі закону від 24 липня 1919 р., тривало близько трьох років. Так відповідно до виконавчого розпорядження Міністра військових справ